

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

УДК 351.69:006

DOI: <https://doi.org/10.37320/2415-3583/10.2>**Божанова В.Ю.**

доктор економічних наук, професор,
ДВНЗ «Придніпровська державна академія
будівництва та архітектури»
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0595-9347>

Кононова О.Є.

кандидат економічних наук, доцент,
ДВНЗ «Придніпровська державна академія
будівництва та архітектури»
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7215-8574>

ПРОБЛЕМИ АДАПТАЦІЇ СТРАТЕГІЙ РОЗВИТКУ КРАЇН ЄВРОПИ ДО УМОВ ФУНКЦІОНУВАННЯ БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ

Оптимізація стратегічного управління будівельної галузі через використання зарубіжного досвіду, зокрема стратегій розвитку провідних країн Європи, є важливою сферою вдосконалення. Ця сфера передбачає використання низки напрямів щодо поліпшення, які передбачають упровадження складних технологічних, економічних інновацій у досліджуваній галузі. Ефективна реалізація вказаних напрямів розвитку можлива за певних умов функціонування вітчизняного середовища (або приведення стану функціонування будівельної галузі України до необхідних характеристик). Для найбільш оптимального використання зарубіжного досвіду потрібно оцінити всі можливі проблеми, що пов'язані з адаптацією найкращих стратегій розвитку. У статті проведено аналіз проблем адаптації в Україні стратегії коопетиції (стратегії розвитку організованого інституційного багатогалузевого господарства (будівельної галузі), керованого із застосуванням ринкових методів). Також встановлено, що стратегія коопетиції отримала впровадження в Польщі, деяких країнах ЄС (зокрема, Латвії, частково – у Німеччині). Розглянуто основні проблемні аспекти впровадження стратегії коопетиції в сучасних умовах функціонування будівельної галузі України для кожної зі стратегічних груп

Ключові слова: стратегія, розвиток, стратегічне управління, стратегія коопетиції, країни ЄС, будівельна галузь.

Постановка проблеми. Ефективність функціонування суб'єктів будівельної галузі пов'язана з використанням стратегій розвитку, які б відповідали потребам ринкового простору, фінансово-економічним та технологічним критеріям функціонування в даній сфері. Досвід економічно розвинених країн у сфері стратегічного управління будівельною галуззю може бути адаптований до сучасних умов діяльності вітчизняних суб'єктів. Розглянемо основні питання використання зарубіжного досвіду у сфері стратегічного управління в будівництві.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивченням питання використання зарубіжного досвіду у сфері стратегічного управління в будівництві займалися вітчизняні та зарубіжні науковці, дослідники, серед яких: В. Торкатюк, Л. Бойко, М. Сухонос (вивчення проблем упровадження досвіду США та ЄС у сфері стратегії енергозбереження будівель) [1]; Е. Калицький (перешкоди

та проблемні засади використання європейського досвіду енергозбереження в будівництві на прикладі Білорусі (схожі умови)) [2]; Ю. Пинда (можливості впровадження зарубіжного досвіду застосування інноваційних напрямів у будівництві) [3]; Л. Хетемяки, М. Ханевінкель, Б. Муйс, М. Оллікайнен, М. Палаї, А. Трасобарес (проблеми впровадження стратегій, спрямованих на підвищення стійкості та ефективності використання ресурсів будівельного сектору, у тому числі деревини) [4]; низка авторів, які вивчали окремі проблеми впровадження європейського досвіду стратегічного управління на багатогалузевому рівні.

Як свідчить дослідження наукових та аналітичних праць, на сучасному етапі розвитку відсутній комплексний підхід до систематизації проблемних аспектів застосування європейського досвіду у сфері стратегічного управління в будівельній галузі в умовах функціонування українських суб'єктів господарювання, нормативно-правового

регулювання даного напрямку. Спробуємо сформулювати основні проблеми адаптації досвіду провідних європейських країн щодо впровадження стратегій розвитку в будівельній галузі України.

Мета статті полягає у розробленні методики порядку оцінки впливу фактичних проблем на можливість адаптації стратегії коопетиції щодо учасників усіх стратегічних груп в Україні. По-перше, необхідно оцінити всі можливі проблеми, що пов'язані з адаптацією найкращих стратегій розвитку ЄС; по-друге, провести аналіз проблем адаптації в Україні стратегії коопетиції (стратегії розвитку організованого інституційного багаторівневого господарства (будівельної галузі), керованого із застосуванням ринкових методів)).

Виклад основного матеріалу. По-перше, проведемо аналіз проблем адаптації в Україні стратегії коопетиції. Встановлено, що стратегія коопетиції отримала впровадження в Польщі, деяких країнах ЄС (зокрема, Латвії), частково – у Німеччині (певні її аспекти – використання спільної участі в будівельних проектах суб'єктів господарювання різних рівнів, іноді конкурентів одного рівня) [5]. Аналіз наукових матеріалів [5], аналітичних даних [6] свідчить, що стратегія коопетиції найчастіше використовується в практиці країн ЄС для виконання повного циклу будівельних (ремонтних) робіт (full-cycle construction), що включає:

- розроблення та представлення інвесторам інвестиційного плану будівельного проєкту;
- проєктування, оцінку впливу будівництва та будівлі на довкілля (згідно з чинними нормативно-правовими вимогами);
- закупівлю будівельних матеріалів, устаткування для забезпечення будівництва;
- будівництво згідно з проєктною документацією;
- оцінку дотримання виконання проєкту на всіх стадіях, оцінку поточного впливу на довкілля на кожному з етапів будівництва об'єкта;
- управління всіма стадіями реалізації проєкту;
- подальше обслуговування й управління (один зі структурних підрозділів виступає як управляюча компанія).

На підставі дослідження основних характеристик, тенденцій розвитку будівельної галузі України, стану співпраці між її суб'єктами господарювання виявлено, що конкурентні умови, можливості українських та зарубіжних учасників ринку відрізняються, що впливає на проблеми адаптації провідного досвіду стратегічного управління за вказаним напрямом. Розглянемо основні проблемні аспекти впровадження стратегії коопетиції в сучасних умовах функціонування будівельної галузі України для кожної зі стратегічних груп (1-ї – фізичні особи (будівельники без реєстрації підприємництва, неофіційний сектор будівель-

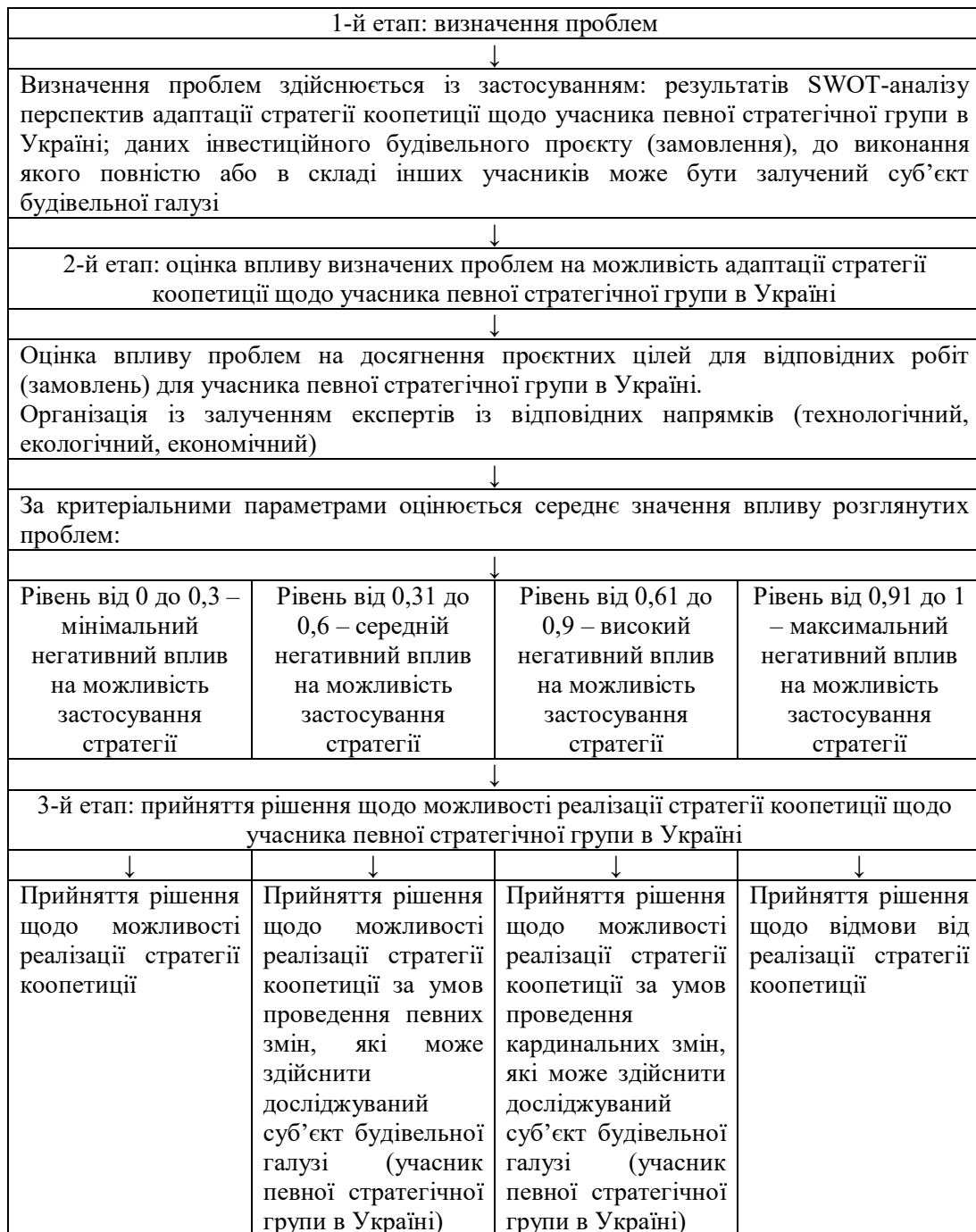
ної галузі), фізичні особи – підприємці, мікро- та малі будівельні підприємства (офіційний сектор будівельної галузі); 2-ї – фізичні особи – підприємці, мікро- та малі будівельні підприємства (офіційний сектор будівельної галузі), задіяні у сфері виконання будівельних послуг (робіт) вузької спеціалізації різних масштабів; 3-ї – середні підприємства будівельної галузі, що реалізують на рівні співпраці один з одним або окремо (можливо зі співпрацею із суб'єктами інших стратегічних груп) інвестиційні будівельні проєкти (великі та середні інвестиції регіональних ринків); 4-ї – великі підприємства будівельної галузі, об'єднані у великі фінансові групи (інші форми об'єднань, асоціацій, груп)).

На рис. 1 представлено методику порядку оцінки впливу фактичних проблем на можливість адаптації стратегії коопетиції щодо учасників усіх стратегічних груп в Україні. Вказаний порядок оцінки сформульовано з використанням критеріального методу, експертного методу, порівняльного методу, прогнозного методу, методу дерева рішень. Зазначена методика оцінки включає три ключових етапи, у рамках яких передбачено формулювання переліку оціночних проблем, оцінку впливу кожної з них на можливість адаптації стратегії коопетиції щодо учасника певної стратегічної групи в Україні у відповідному порядку, прийняття управлінського рішення стосовно можливості реалізації вказаної стратегії з огляду на виявлені результати оцінки.

Керуючись методичними даними (рис. 1), науковими, аналітичними даними, здійснимо оцінку впливу основних проблем на можливість адаптації стратегії коопетиції щодо учасників 1-ї стратегічної групи в Україні.

У табл. 1 представлено основні проблемні аспекти впровадження стратегії коопетиції щодо учасників 1-ї стратегічної групи в Україні. Оцінка здійснена із залученням десяти експертів із відповідних напрямів, а саме: трьох – із технологічного напрямку, трьох – з екологічного напрямку, трьох – з економічного напрямку.

За результатами дослідження встановлено, що, незважаючи на високий рівень впливу ключових проблем (значення 0,78), існує можливість реалізації стратегії коопетиції за умов проведення кардинальних змін, які може здійснити досліджуваний суб'єкт будівельної галузі (учасник 1-ї стратегічної групи в Україні). Серед переліку таких змін визначено: 1) оформлення підприємницької або трудової діяльності суб'єктів будівельної галузі, які функціонують у неофіційному секторі у вигляді ФОПів, мікро- або малих підприємств, за трудовими договорами; 2) підвищення рівня кваліфікації учасників або працівників 1-ї стратегічної групи в Україні; 3) вирішення інших проблем завдяки виконанню 1-ї та 2-ї змін.

Рис. 1. Методика порядку оцінки впливу фактичних проблем на можливість адаптації стратегії коопетиції щодо учасників усіх стратегічних груп в Україні

Джерело: складено авторами

У табл. 2 наведено основні проблемні аспекти впровадження стратегії коопетиції щодо учасників 2-ї стратегічної групи в Україні. Оцінка здійснена із залученням десяти експертів із відповідних напрямів, а саме: трьох – із технологічного напрямку, трьох – з екологічного напрямку, трьох – з економічного напрямку.

Відповідно до результатів дослідження виявлено, що хоча й установлено факт високого рівня впливу ключових проблем (значення 0,81), є перс-

пектива адаптації стратегії коопетиції за умов проведення кардинальних змін, які може здійснити досліджуваний суб'єкт будівельної галузі (учасник 2-ї стратегічної групи в Україні). У переліку вказаних змін виокремлено такі: 1) залучення інвестицій для придбання новітніх технологій та обладнання під гарантії учасників 3-ї та/або 4-ї стратегічних груп будівельної галузі України (зважаючи на потребу отримання якісних вузькопрофільних будівельних та ремонтних робіт);

Таблиця 1

**Основні проблемні аспекти впровадження стратегії коопетиції
щодо учасників 1-ї стратегічної групи в Україні**

№ п/п	Найменування проблеми, яка впливає на можливість адаптації стратегії коопетиції	Загальна середня експертна оцінка, у десят. один.
I	Можливість залучення учасників 1-ї стратегічної групи в Україні до проектних будівельних робіт повного циклу на договірних умовах для виконання певних ділянок робіт (не вузькопрофільних)	
1	Низька якість, низький рівень компетенції та недостатні гарантії (або відсутність гарантії якості) будівельних (ремонтних) робіт	0,8
2	Незручність договірного оформлення участі суб'єктів 1-ї стратегічної групи у великих проектах через потребу оформлення осіб, які не є суб'єктами підприємництва (ФОПами), мікро- та малими підприємствами за трудовими договорами. Оформлення трудових договорів передбачає навантаження на документообіг для учасника іншої стратегічної групи або 1-ї стратегічної групи, яка залучає учасників, які не зареєстровані офіційно як суб'єкти підприємництва	0,8
3	Ненадійність учасників 1-ї стратегічної групи в Україні через низький рівень відповідальності	0,8
4	Небажання багатьох учасників неофіційного сектору переходити до категорії офіційного. Цей проблемний аспект повністю унеможливує залучення таких суб'єктів будівельної галузі до участі в інвестиційних будівельних проектах повного циклу офіційно, але на практиці їх робота використовується в проектах зазначеної категорії іншими учасниками стратегічних груп	0,9
5	Діяльність учасників неофіційного сектору є передумовою отримання неофіційних доходів для таких суб'єктів, витрат для інших учасників стратегічних груп, порушення податкового законодавства України	0,8
6	Ріст травмування працівників у будівельній галузі через відсутність легалізації діяльності, зниження конкуренції стратегічної групи через недостатню якість будівельної продукції	0,8
7	Низька ресурсна забезпеченість	0,6
8	Загальна оцінка впливу проблем на можливість адаптації стратегії коопетиції	0,78
9	Рішення щодо можливості адаптації стратегії коопетиції	Існує можливість реалізації стратегії коопетиції за умов проведення кардинальних змін, які може здійснити досліджуваний суб'єкт будівельної галузі (учасник 1-ї стратегічної групи в Україні): 1) оформлення підприємницької або трудової діяльності суб'єктів будівельної галузі, які функціонують у неофіційному секторі у вигляді ФОПів, мікро- або малих підприємств, за трудовими договорами; 2) підвищення рівня кваліфікації учасників або працівників 1-ї стратегічної групи в Україні; 3) вирішення інших проблем завдяки виконанню 1-ї та 2-ї змін

Джерело: складено авторами за матеріалами [7–10]

2) підвищення рівня кваліфікації учасників або працівників 2-ї стратегічної групи в Україні;
3) вирішення інших проблем завдяки виконанню 1-ї та 2-ї змін.

У табл. 3 подано основні проблемні аспекти впровадження стратегії коопетиції щодо учасників 3-ї стратегічної групи в Україні. Оцінка здійснена із залученням десяти експертів з відповід-

них напрямів, а саме: трьох – із технологічного напрямку, трьох – з екологічного напрямку, трьох – з економічного напрямку.

Згідно з отриманими результатами дослідження доведено, що хоча й встановлено факт високого рівня впливу ключових проблем (значення 0,78), існує можливість адаптації стратегії коопетиції за умов проведення кардинальних

Таблиця 2

**Основні проблемні аспекти впровадження стратегії коопетиції
щодо учасників 2-ї стратегічної групи в Україні**

№ п/п	Найменування проблеми, яка впливає на можливість адаптації стратегії коопетиції	Загальна середня експертна оцінка, у десят. один.
I	Можливість залучення учасників 2-ї стратегічної групи в Україні до проектних будівельних робіт повного циклу на договірних умовах для виконання вузькопрофільних ділянок робіт	
1	Низька мобільність кадрів, мобільних груп через потребу транспортування обладнання, зайнятість кадрів за іншими об'єктами	0,8
2	Проблема відсутності фахівців за певними спеціалізаціями через відтік кадрів за кордон, скорочення нових кадрів, проблема погіршення кадрового потенціалу через скорочення кадрів вузьких спеціалізацій	0,8
3	Проблема відсутності власних оборотних коштів для оновлення обладнання, проблема зростання зносу технологій, обладнання	0,85
4	Проблема погіршення якості, ціни, асортименту через зростання зносу технологій, обладнання	0,8
5	Проблема зменшення доходів та капіталу через погіршення кадрового потенціалу, зростання зносу технологій, обладнання, зменшення обсягів замовлень	0,8
6	Загальна оцінка впливу проблем на можливість адаптації стратегії коопетиції	0,81
7	Рішення щодо можливості адаптації стратегії коопетиції	Існує можливість реалізації стратегії коопетиції за умов проведення кардинальних змін, які може здійснити досліджуваний суб'єкт будівельної галузі (учасник 2-ї стратегічної групи в Україні): 1) залучення інвестицій для придбання новітніх технологій та обладнання під гарантії учасників 3-ї та/або 4-ї стратегічної груп будівельної галузі України (зважаючи на потребу отримання якісних вузькопрофільних будівельних та ремонтних робіт); 2) підвищення рівня кваліфікації учасників або працівників 2-ї стратегічної групи в Україні; 3) вирішення інших проблем завдяки виконанню 1-ї та 2-ї змін

Джерело: складено авторами за матеріалами [7–10]

змін, які може здійснити досліджуваний суб'єкт будівельної галузі (учасник 3-ї стратегічної групи в Україні). До переліку зазначених змін віднесено: 1) розширення кола учасників, об'єднання капіталу, можливість придбання обладнання, технологій без залучення кредитних коштів за високими ставками; 2) поліпшення мотивації кадрів для забезпечення кадрового потенціалу; 3) вирішення основних проблем завдяки виконанню 1-ї та 2-ї змін; 4) вплив на скорочення впливу 1-ї проблеми через ініціативу поліпшення прозорості тендерів на будівництво у сферах масштабного попиту (зокрема, модернізації систем теплопостачання).

У табл. 4 представлено основні проблемні аспекти впровадження стратегії коопетиції щодо учасників 4-ї стратегічної групи в Україні. Оцінка здійснена із залученням десяти експертів відповідних напрямів, а саме: трьох – із технологічного

напряму, трьох – з екологічного напряму, трьох – з економічного напряму.

Вивчення одержаних результатів дослідження показало, що, незважаючи на факт високого рівня впливу ключових проблем (значення 0,8), є перспектива адаптації стратегії коопетиції за умов проведення кардинальних змін, які може здійснити досліджуваний суб'єкт будівельної галузі (учасник 4-ї стратегічної групи в Україні). Визначено перелік таких змін: 1) розширення кола учасників, об'єднання капіталу, можливість придбання обладнання, технологій без залучення кредитних коштів за високими ставками; 2) поліпшення мотивації кадрів для забезпечення кадрового потенціалу; 3) вирішення основних проблем завдяки виконанню 1-ї та 2-ї змін; 4) вирішення проблеми виникнення конфлікту інтересів через співпрацю з учасниками в рамках об'єднання, орієнтованих на спільні цілі, виконання взятих

Таблиця 3

**Основні проблемні аспекти впровадження стратегії коопетиції
щодо учасників 3-ї стратегічної групи в Україні**

№ п/п	Найменування проблеми, яка впливає на можливість адаптації стратегії коопетиції	Загальна середня експертна оцінка, у десят. один.
I	Можливість залучення учасників 3-ї стратегічної групи в Україні до проектних будівельних робіт повного циклу на договірних умовах для виконання інвестиційних будівельних проектів (великих та середніх інвестицій регіональних ринків) самостійно або у співпраці з учасниками 4-ї стратегічної групи в Україні (для реалізації великих інвестиційних будівельних проектів національного та зарубіжних масштабів)	
1	Проблема фактичної складності доступу до тендерів на будівельні проекти через корупцію на різних рівнях	0,9
2	Проблема доступу до капіталу через високі кредитні ставки, недостатність власних кредитних коштів	0,8
3	Проблема високого рівня зносу обладнання, технологій, зростання рівня зносу	0,8
4	Висока ціна та недостатня якість будівельних робіт через високий знос обладнання, технологій, відсутність капіталу на оновлення	0,8
5	Проблема скорочення обсягів реалізації будівельних проектів через погіршення соціально-економічного стану (зовнішній чинник), зношуваність обладнання, технологій (внутрішній чинник)	0,8
6	Проблема скорочення кадрового потенціалу	0,6
7	Загальна оцінка впливу проблем на можливість адаптації стратегії коопетиції	0,78
8	Рішення щодо можливості адаптації стратегії коопетиції	Існує можливість реалізації стратегії коопетиції за умов проведення кардинальних змін, які може здійснити досліджуваний суб'єкт будівельної галузі (учасник 3-ї стратегічної групи в Україні): 1) розширення кола учасників, об'єднання капіталу, можливість придбання обладнання, технологій без залучення кредитних коштів за високими ставками; 2) поліпшення мотивації кадрів для забезпечення кадрового потенціалу; 3) вирішення основних проблем завдяки виконанню 1-ї та 2-ї змін; 4) вплив на скорочення впливу 1-ї проблеми через ініціативу поліпшення прозорості тендерів на будівництво у сферах масштабного попиту (зокрема, модернізації систем тепlopостачання)

Джерело: складено авторами за матеріалами [7–10]

зобов'язань; 5) вплив на скорочення впливу 1-ї проблеми через ініціативу поліпшення прозорості тендерів на будівництво у сферах масштабного попиту.

Висновки. Досліджено проблеми адаптації стратегій розвитку країн Європи до умов функціонування будівельної галузі України. На підставі проведеного аналізу визначено низку проблем, які можуть виникнути під час упровадження розглянутих стратегій розвитку в діяльність суб'єктів господарювання будівельної галузі України (стратегії коопетиції (стратегії розвитку організованого інституційного багаторівневого господарства (будівельної галузі), керованого із застосуванням ринкових методів)); стратегії енергозбереження (енергоефективності) щодо різних напрямів

управління будівництвом, характеристик будівельної продукції, які широко використовуються в ЄС; інноваційних технологічних стратегій, що передбачають застосування у виробничих процесах високотехнологічної техніки, обладнання, технологій (зокрема, дронів, роботів, 3D-моделювання у виробництві певних частин будівельної продукції)). Визначено низку проблем та управлінських рішень щодо їх подолання стосовно можливості адаптації стратегії коопетиції відносно учасників чотирьох стратегічних груп в Україні. Визначено, що серед проблем використання досвіду європейських країн щодо впровадження в будівництві інноваційних технологічних стратегій, які передбачають застосування у виробничих процесах високотехнологічної техніки, обладнання, тех-

Таблиця 4

**Основні проблемні аспекти впровадження стратегії коопетиції
щодо учасників 4-ї стратегічної групи в Україні**

№ п/п	Найменування проблеми, яка впливає на можливість адаптації стратегії коопетиції	Загальна середня експертна оцінка, у десят. один.
I	Можливість залучення учасників 4-ї стратегічної групи в Україні до проектних будівельних робіт повного циклу на договірних умовах для реалізації великих інвестиційних будівельних проектів національного та зарубіжних масштабів	
1	Проблема фактичної складності доступу до тендерів на будівельні проекти через корупцію на різних рівнях	0,8
2	Проблема доступу до капіталу через високі кредитні ставки, недостатність власних кредитних коштів	0,8
3	Проблема виникнення конфліктів інтересів на рівні учасників об'єднань	0,8
4	Проблема порушення строків виконання проєктів через виникнення конфліктів інтересів на рівні учасників об'єднань	0,8
5	Проблема високого рівня зносу обладнання, технологій, зростання рівня зносу	0,8
6	Проблема скорочення обсягів реалізації будівельних проєктів через погіршення соціально-економічного стану (зовнішній чинник), зношуваність обладнання, технологій (внутрішній чинник)	0,8
7	Проблема скорочення кадрового потенціалу	0,8
8	Загальна оцінка впливу проблем на можливість адаптації стратегії коопетиції	0,8
9	Рішення щодо можливості адаптації стратегії коопетиції	Існує можливість реалізації стратегії коопетиції за умов проведення кардинальних змін, які може здійснити досліджуваний суб'єкт будівельної галузі (учасник 4-ї стратегічної групи в Україні): 1) розширення кола учасників, об'єднання капіталу, можливість придбання обладнання, технологій без залучення кредитних коштів за високими ставками; 2) поліпшення мотивації кадрів для забезпечення кадрового потенціалу; 3) вирішення основних проблем завдяки виконанню 1-ї та 2-ї змін; 4) вирішення проблеми виникнення конфлікту інтересів через співпрацю з учасниками в рамках об'єднання, орієнтованих на спільні цілі, виконання взятих зобов'язань; 5) вплив на скорочення впливу 1-ї проблеми через ініціативу поліпшення прозорості тендерів на будівництво у сферах масштабного попиту

Джерело: складено авторами за матеріалами [7–10]

нологій, можна виділити: складнощі доступу до капіталу; економію на інноваціях; відсутність орієнтиру на інноваційний розвиток на користь тра-

диційному; відсутність кваліфікованих кадрів, які володіють навичками управління інноваційними технологіями, використання новітньої техніки.

Список використаних джерел:

1. Торкатюк В.И., Бойко Л.Г., Сухонос М.К. Совершенствование стратегии формирования системы энергосбережения в строительной отрасли. *Научно-технический сборник*. 2004. № 58. С. 3–16.
2. Калицкий Э.М. Ресурсосберегающие технологии в строительстве. Минск : РИПО, 2012. 148 с.
3. Пинда Ю.В. Теоретико-методологічні засади обґрунтування стратегічних пріоритетів і механізмів розвитку будівельного сектору України : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.03. Харків, 2019. 494 с.
4. На пути к европейской стратегии по созданию биоэкономики замкнутого цикла / Л. Хетемяки и др. Йёнсуу : Европейский институт леса, 2017. 52 с.
5. Matejun M. Absorpcja wsparcia w zarządzaniu rozwojem mikro, małych i średnich przedsiębiorstw – podejście strategiczne. Łódź : Wydawnictwa Politechniki Łódzkiej, 2015. 517 s.
6. Full-cycle construction Pkserviss. Дата оновлення: 17.01.2020. URL : <http://www.pkserviss.lv/en/construction-services/atslegatavie-objekti/> (дата звернення: 17.01.2020).

7. Будівельна галузь: стан та перспективи. Дата оновлення: 31.05.2019. URL : <http://budport.com.ua/news/12779-budivelna-galuz-stan-ta-perspektivi> (дата звернення: 31.05.2019).
8. Будівництво. Дата оновлення: 31.05.2019. URL : <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 31.05.2019).
9. Kononova O. Analysis of peculiarities development of Ukraine's construction industry in comparison with EU and CIS countries. *Technology audit and production reserves*. 2019. № 4/4(48). P. 33–36.
10. Кононова О.Є. Рівень ефективності стратегій розвитку будівельної галузі України. *Збірник наукових праць Харківського національного автомобільно-дорожнього університету. Проблеми і перспективи розвитку підприємництва*. 2019. № 2(23). С. 74–99.

References:

1. Torkatjuk V.I., Bojko L.G., Suhonos M.K. (2004) Sovershenstvovanie strategii formirovaniya sistemy jenergosberzheniya v stroitel'noj otrasli [Improving the strategy of forming an energy-saving system in the construction industry]. *Nauchno-tehnicheskij sbornik*, № 58, pp. 3–16.
2. Kalickij Je.M. (2012) Resursosberegajushhie tehnologii v stroitel'stve [Resource-saving technologies in construction.]. Minsk: RIPO, 148 p.
3. Pynda Yu.V. (2019) Teoretyko-metodolohichni zasady obhruntuvannya stratehichnyx priorytetiv i mexanizmiv rozvytku budivel'noho sektoru Ukrayiny [Theoretical and methodological foundations of substantiation of strategic priorities and mechanisms of development of the construction sector of Ukraine]. PhD thesis: Kharkiv, 494 p.
4. Hetemjaki L., Hanevinkel' M., Mujs B., Ollikajnen M., Palai M., Trasobares A. (2017) Na puti k evropejskoj strategii po sozdaniju biojekonomiki zamknutogo cikla [Towards a European strategy for creating a closed-loop bioeconomy]. Joensuu: Evropejskij institut lesa, 52 p.
5. Matejun M. (2015) Absorpcja wsparcia w zarzadzaniu rozwojem mikro, malych i srednich przedsiebiorstw – podejscie strategiczne. Łódź: Wydawnictwa Politechniki Łódzkiej, 517 p.
6. Full-cycle construction Pkserviss. Available at: <http://www.pkserviss.lv/en/construction-services/atsleggatavie-objekti/> (accessed 17 January 2020).
7. Budivel"na haluz": stan ta perspektyvy [Construction industry: status and prospects]. Available at: <http://budport.com.ua/news/12779-budivelna-galuz-stan-ta-perspektivi> (accessed 31 May 2019).
8. Budivnyctvo [Construction]. Available at: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (accessed 31 May 2019).
9. Kononova O. (2019) Analysis of peculiarities development of Ukraine's construction industry in comparison with EU and CIS countries. *TECHNOLOGY AUDIT AND PRODUCTION RESERVES*, № 4/4(48), p. 33–36.
10. Kononova O. (2019) Riven" efektyvnosti stratehij rozvytku budivel"noyi haluzi Ukrayiny [The level of effectiveness of development strategies of the construction industry of Ukraine]. *Problemy i perspektyvy rozvytku pidpryyemnyctva: Zbirnyk naukovyx prac" Kharkivskoho nacionalnogo avtomobilno-dorozhnoho universytetu*, № 2(23). pp.74–99.

Bozhanova Viktoriia, Kononova Oleksandra

Prydniprovsk State Academy of Civil Engineering and Architecture

PROBLEMS OF ADAPTATION OF EUROPEAN COUNTRY DEVELOPMENT STRATEGIES TO THE FUNCTIONING CONDITIONS OF THE UKRAINE BUILDING INDUSTRY

Optimizing the strategic management of the construction industry through the use of foreign experience, in particular the development strategies of the leading European countries, is an important area of improvement. This area involves the use of areas' number for improvement that involves the introduction of complex technological, economic innovations in the research area. Effective implementation of these development directions is possible under certain conditions of the domestic environment functioning (or bringing the state of functioning of the construction industry of Ukraine to the required characteristics). In order to take the best of foreign experience, we need to evaluate all the possible problems associated with adapting the best development strategies. According to the research of scientific and analytical works, at the present stage of development there is no comprehensive approach to the systematization of problematic aspects of the application of European experience in the field of strategic management in the construction industry in the conditions of functioning of Ukrainian economic entities, regulatory and legal regulation of this area. The article attempts to formulate the main problems of the experience adaptation of the leading European countries on the implementation of development strategies in the Ukraine construction industry. The article analyzes the problems of adaptation in Ukraine of the strategy of co-operation (the strategy of development of organized institutional multi-level economy (construction industry), guided by the use of market methods). It was also found that the co-op strategy was being implemented in Poland, some EU countries (including Latvia), partly in Germany. The study presents a procedure for the impact assessing of actual problems on the possibility of adapting the co-op strategy to the participants of all strategic groups in Ukraine. The stated evaluation procedure is formulated using the criterion method, the expert method, the comparative method, the forecast method, and the decision tree method. Based on the methodological data, scientific and analytical data, we will evaluate the impact of the main problems on the possibility of adapting the co-op strategy to the participants of the 1-4 strategic groups in Ukraine.

Key words: *strategy, development, strategic management, co-op strategy, EU countries, and construction industry.*

JEL classification: L1, L74, O17, O1.